

Ośrodek Szkoleń Specjalistycznych SG im. gen. bryg. Wilhelma Orlika-Rückemanna

<https://oss.strazgraniczna.pl/oss/osrodek/historia-osrodka/nasz-patron/24132,Nasz-patron-gen-bryg-Wilhelm-Orlik-Rckemann.html>
17.05.2025, 11:57

Nasz patron gen. bryg. Wilhelm Orlik – Rückemann

Beata Czarniecka - Serafin
25.03.2019

Gen. bryg. Wilhelm Orlik – Rückemann urodził się 1 VIII 1894 r. we Lwowie. Był synem Edmunda Rückemanna i Józefiny ze Stalkiewiczów. Żonaty od 1924 r. z Różą Wandą Fajans, z którą miał syna Kazimierza Jerzego (ur. 1925 r.).

Po uzyskaniu w 1912 r. świadectwa maturalnego rozpoczął studia na wydziale budowy dróg i mostów Politechniki Lwowskiej oraz aktywnie działał w Drużynach Strzeleckich. Jednakże już w sierpniu 1914 r. przerwał naukę i wstąpił do Legionów Polskich, gdzie służył w 6. pułku piechoty jako dowódca kompanii, a następnie batalionu. W trakcie bitwy pod Laskami 26 października 1914 r. został ranny. W następnym roku otrzymał awans na stopień porucznika. Po kryzysie przysięgowym w 1917 r. został wcielony do armii austriackiej, gdzie pełnił służbę w 19. pułku strzelców. W lutym 1918 r. ukończył szkołę oficerów rezerwy, po czym ponownie został skierowany do tej samej jednostki a od maja tego roku był członkiem Polskiej Organizacji Wojskowej.

Służbę w Wojsku Polskim rozpoczął w listopadzie 1918 r. W tym samym roku – po przegranej bitwie pod Mikulińcami trafił do niewoli ukraińskiej. Zwolniony z niej w czerwcu 1919 r., wrócił do służby w Wojsku Polskim, uzyskując jednocześnie stopień kapitana. Od 1919 do 1921 r. pełnił następujące funkcje: zastępcy dowódcy batalionu zapasowego 6. pułku piechoty Legionów, adiutanta sztabu dowództwa 3. Brygady Piechoty Legionów, dowódcy batalionu, a następnie dowódcy 6. pułku piechoty Legionów, dowódcy 132. pułku piechoty oraz dowódcy 1. pułku czołgów. W 1920 r. uzyskał awans na podpułkownika. Na przełomie lat 1920 i 1921 r. uczestniczył w kursie informacyjnym dla wyższych dowódców w Warszawie.

Gen. Orlik - Rückemann był jednym z głównych pionierów polskiej broni pancernej (w czasie wojny z Sowiecami dowodził 1. Pułkiem Czołgów), pełnił również funkcję inspektora broni pancernej w Ministerstwie Spraw Wojskowych. Od marca do listopada 1922 r. był uczestnikiem kursu czołgów we Francji w Wersalu. Po jego ukończeniu ponownie objął

dowództwo I. pułku czołgów, sprawując je do 1927 r. W 1924 r. uzyskał awans na stopień pułkownika. Od maja 1927 r. pełnił funkcję szefa wydziału broni pancernej Departamentu Inżynieryjnego Ministerstwa Spraw Wojskowych. W styczniu następnego roku objął stanowisko drugiego dowódcy 23. Dywizji Piechoty w Katowicach. W sierpniu 1931 r. po ukończeniu kursu w Centrum Wyższych Studiów Wojskowych został dowódcą piechoty dywizyjnej 23. Dywizji Piechoty w Katowicach. Od lutego 1932 r. do grudnia 1938 r. był dowódcą 9. Dywizji Piechoty w Siedlcach. W 1933 r. uzyskał stopień generała brygady.

W grudniu 1938 r. został zastępcą dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza (KOP), a w sierpniu 1939 r. jego dowódcą. Po rozpoczęciu sowieckiej agresji na Polskę 17 września 1939 r., stojąc na czele zgrupowania KOP jako jedyny polski dowódca, potrafił wziąć na siebie ciężar symbolicznej walki z Sowietami. Przy braku łączności, z własnej inicjatywy i na własną odpowiedzialność wydał rozkaz energicznego przeciwstawienia się wszelkim próbom zajmowania polskich terenów przez bolszewików. Z Armią Czerwoną stoczył kilkanaście potyczek i dwie bitwy: pod Szackiem (28 - 29 IX) i Wytycznem w pow. włodawskim (1 X), po której rozformował podległe mu oddziały. Po przedostaniu się do Warszawy był jednym z założycieli organizacji Komendy Obrońców Polski. Następnie przez Litwę przedostał się do Szwecji. Stamtąd, dzięki pomocy polskiego konsulatu, dotarł w końcu października do Wielkiej Brytanii a później do Francji. Do końca wojny pozostawał w dyspozycji Naczelnego Wodza nie otrzymując w wojsku żadnego przydziału. W latach od 1945 r. do kwietnia 1947 r. służył w Generalnym Inspektoracie Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia. Po demobilizacji zamieszkał w Londynie. W 1972 r. przeniósł się do Kanady. Zmarł 18 października 1986 r. w Ottawie. Pochowany został na miejscowym cmentarzu Notre Dame.

Za swoją patriotyczną postawę odznaczony był m.in.: Krzyżem Srebrnym Orderu Wojskowego Virtuti Militari, Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Walecznych - czterokrotnie, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Dziesięciolecia Odzyskanej Niepodległości, Odznaką „Znak Pancerny” nr 243, Odznaką za Rany i Kontuzje, Krzyżem Oficerski Legii Honorowej (Francja).

Brig. Gen. Wilhelm Orlik-Rückemann was born on 1 August 1894 in Lwów to Edmund Rückemann and his wife Józefina née Stalkiewicz. Rückemann married Róża Wanda Fajans in 1924 and had a son Kazimierz Jerzy (born 1925).

Having completed secondary education in 1912 Rückemann started studies at the Road and Bridge Engineering Faculty of the Lwów University of Technology and became an active member of the Polish Rifle Squads (Polish pro-independence paramilitary organization).

However, as early as in August 1914 he abandoned his studies to enlist the Polish Legions. He then served as a company and battalion commander with the 6th Infantry Regiment and was wounded in the Battle of Laski on October 26, 1914. Next year

Rückemann earned the rank of lieutenant. After the oath crisis of 1917 he was drafted to the Austrian Army where he served with the 19th Rifle Regiment. In 1918 he graduated from the Infantry Reserve Officer's School and was assigned to his previous Regiment. In May 1918 Rückemann joined the Polish Military Organization (Polish secret military organization during World War I). In November 1918 he joined the Polish Army and after the lost Battle of Mikulińce was taken prisoner by the Ukrainians. Released in June 1919 he returned to duty in the Polish Army and was promoted to captain. From 1919 to 1921 Rückemann served at various command posts, including: the Polish Legions 6th Infantry Regiment Reserve Battalion Deputy Commander, the Polish Legions 3rd Infantry Brigade Headquarters Staff Adjutant, the Polish Legions 6th Infantry Battalion and Regiment commander, the 132nd Infantry Regiment commander and took command of the 1st Tank Regiment. In 1920 Rückemann was awarded the rank of lieutenant colonel. In 1920/1921 he participated in the informational course for senior officers in Warsaw.

Gen. Orlik-Rückemann was one of the main pioneers of the Polish armoured warfare (during the Polish-Soviet War he commanded the 1st Tank Regiment) and also performed the function of the Armoured Warfare Inspector with the Ministry of War Affairs. From March to November 1921 he was attending the tank combat commanders training in Versailles, France. After completion he was again the commanding officer of the 1st Tank Regiment until 1927. In 1924 Rückemann was promoted to colonel. From May 1925 he performed duties of the Head of Department of Armor with the Ministry of War Affairs Engineering Department. In January 1928 he became the deputy commanding officer of the 23rd Infantry Division in Katowice. In August 1931, having completed the course in the Higher Military Studies Centre he took command of the 23rd Infantry Division in Katowice. From February 1932 to December 1938 Rückemann commanded the 9th Infantry Division in Siedlce and in 1933 was promoted to brigadier general.

In December 1938 he became the deputy commander of the Border Defense Corps (KOP) and in August 1939 became its commander. After the outbreak of the Soviet invasion on Poland on 17 September 1939, Rückemann commanding the KOP forces group was the only Polish commander able to bear the burden of the symbolic resistance against the Soviets. Facing communications breakdown, on his own initiative and responsibility he gave orders to resolutely counter any trials of the annexation of Polish territories by the Bolshevik aggressors. Apart from several skirmishes Rückemann took up two battles with the Red Army: the Battle of Szack (28-29 September) and the Battle of Wytyczno in Włodawa County (1 October) after which he decided to disband his troops. He got to Warsaw and was one of the founders of the underground organization Command of Poland's Defenders. Rückemann managed to evade being captured and crossed the Lithuanian border. From there he managed to get to Sweden and with the aid of the Polish Embassy he made his way to France. Finally, by the end of October he reached London. There he remained at the Commander-in-Chief command without assignment till the end of the war.

Between 1945 and April 1947 was working for the General Inspectorate of the Polish Resettlement Corps. After demobilization Rückemann lived in London and in 1972 moved to Canada. He died in Ottawa in 1986 and was buried at the local Notre Dame Cemetery.

In recognition of his patriotic conduct he was awarded several military decorations, including Silver Cross of the Virtuti Militari, Commander's Cross of the Polonia Restituta, Cross of Independence, Cross of Valour (four times), Gold Cross of Merit, Medal of Independence Recovery Decade, Badge of "Armour Sign" No 243, Wound Badge, Officer's Cross of the Legion of Honour (France).